

NYE BYROLLER I KOMMUNEPLANEN

- kort fortalt

Forord

Aalborg Kommune byder på et bredt udvalg af spændende og attraktive oplandsbyer og enestående naturkvaliteter. Udviklingsmulighederne i den enkelte oplandsby bestemmes ikke mindst af evnen til at udnytte egne styrker og muligheder i det regionale bynetværk.

Bystrukturen består udover Aalborg, af en række mellemstore byer som Nibe, Svenstrup, Storvorde, Hals og Vodskov samt mange mindre byer og landsbyer. Kommunalreformen har skabt anledning til at se nærmere på de mange oplandsbyer for at kunne udvikle byer, der tager udgangspunkt i dets befolkning, relationer, styrker og forskelligheder. Til det arbejde har Aalborg Kommune har modtaget støtte af Realdania til at udvikle et nyt bykoncept, der erstatter det tidligere bymønster i amtets og de 4 sammenlægningskommuners planlægning. Resultatet vil i Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune, der snart offentliggøres.

Dette hæfte samler "kort fortalt" op på nogle af de spændende resultater projektet 'Nye byroller i kommuneplanlægningen' har resulteret i. Projektet er udarbejdet i perioden 2007-09 og for mere information kan henvises til:

Planog's hjemmeside
www.planog.dk/Aalborg

Aalborg kommunes hjemmeside
www.aalborgkommune.dk

Ny byroller i kommuneplanen - *kort fortalt*

Udgivet af | Aalborg Kommune med støtte fra Plan09
Styregruppe | Peter Mikkelsen, Jens-Erik Qourtrup, Jørn Hviid Carlsen og Mette Kristoffersen, Aalborg Kommune
Arbejdsgruppe | Jesper Schultz, Torben Kjeldgaard Larsen, Annette Rosenbæk, Pernille Nymann Jensen, Pia Juul Eriksen og Helle Lundgreen, Aalborg Kommune
Konsulent | Brian Høj, Lars Overgaard Jørgensen, Kristian Bransager og Mads Laursen, COWI A/S
Fotos og illustrationer | COWI A/S og Aalborg Kommune
Layout | COWI A/S
Udgivet | Maj 2009

Indhold

- 1 Forslag til bymønstre / side 4
- 2 Byroller og bybeskrivelser / side 12

Lyst til mere viden

Indholdet af dette hæfte er baseret på en række delrapporter, hvor der er mulighed for at fordybe sig yderligere i projektets mange analyser:

- Bykoncept for 38 oplandsbyer i Aalborg Kommune
- Byrapporten
- Bylivsanalysen, afrapportering af telefoninterview
- Byroller i Aalborg Kommune - Livsformsundersøgelse - Fokusgruppe-interviews
- Pendlingsanalyse
- Bystatistik
- Flytteanalyse

1 Forslag til bymønstre

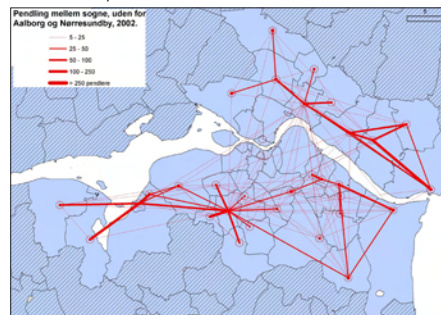
Analysearbejdet

Gennem et omfattende analysearbejde, som har skabt et godt overblik over kommunens byer, ligger der nu et godt grundlag bag et forslag til det fremtidige bymønstre og de tilhørende individuelle byroller. Blandt de mange analyser har specielt brugen af telefoninterviews overrasket som en ny metode. Her har der virkelig været ny viden at hente, og nye muligheder for præsentationer af et meget omfattende datamateriale.

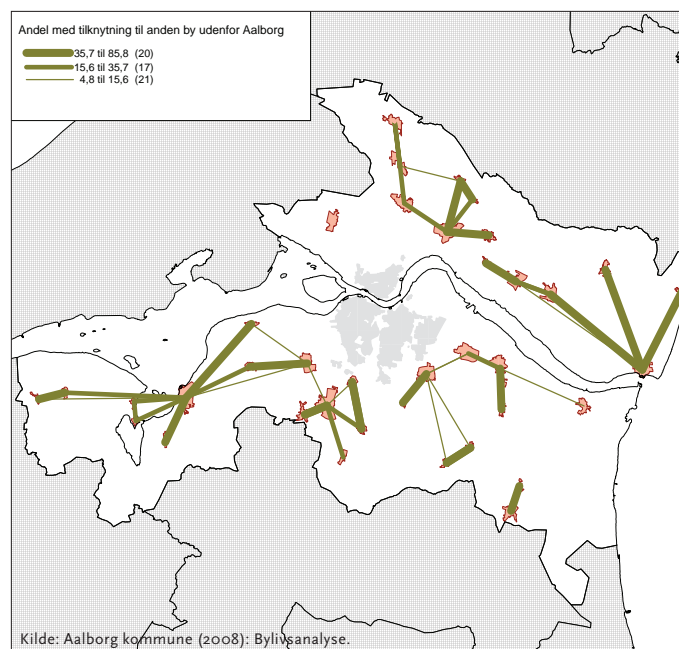
Telefoninterviewanalysen afdækker borgernes relationer til – og brug af byerne. Analysen har været omkring alle kommunens 38 bysamfund (bortset fra Aalborg og der er gennemført 1.107 interviews med 71 spørgsmål til hver enkelt respondent (15 minutters varighed). Respondenterne er tilfældigt udvalgt inden for bygrænsen i hver enkelt by. Målet har været at opnå svar fra 20-40 husstande i hver enkelt by, alt efter bystørrelse.

Ved hjælp af besvarelserne kan vi beskrive relationer mellem byerne, byernes forskellighed, samspillet med Aalborg samt befolkningens levevis, ønsker og behov. Se eksemplerne på de følgende sider.

Pendling mellem sogne - udenfor Aalborg og Nørresundby, 2002.

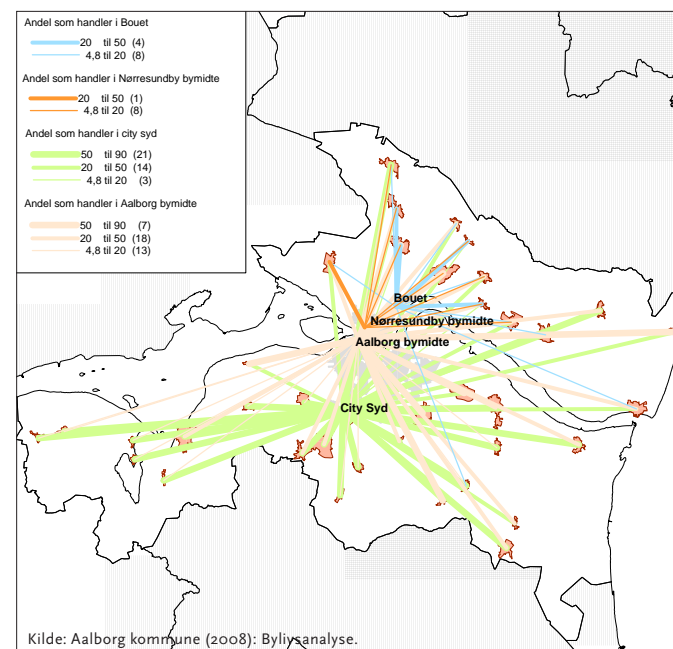

Kilde: Aalborg kommune (2008): Byrapporten - en kvalitativ og kvantitativ gennemgang af byer i Aalborg Kommune.

Tilknytning til anden by, baseret på 1.100 interviews.

Hvilken anden by (Aalborg undtaget) er der en særlig tilknytning til. Stregernes tykkelse afhænger af, hvor mange af besvarelserne i den enkelte by, der peger på hver enkelt anden by.

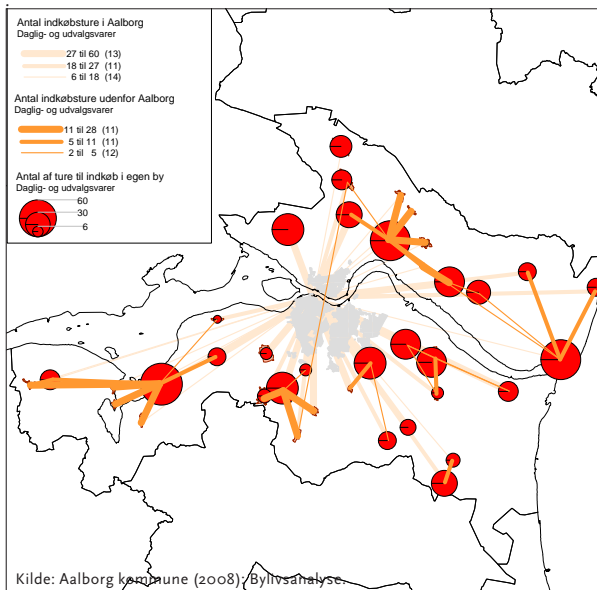
Foretrukne centerområde, baseret på 1.100 interviews.

Hvilket af Aalborgs centerområder foretrækkes generelt ifm. indkøb.

På det overordnede niveau kan det fx konstateres:

- at knap 70% af de adspurgte borgere er meget tilfredse med at bo, hvor de gør
- at omkring halvdelen ville bo, hvor de gør - selv hvis de kunne vælge frit
- at kunne der vælges frit topper Aalborg efterfulgt af Nibe og Hals
- at over en tredjedel er imod, at deres by skal vokse
- at adgang til skov og rekreative områder spiller en vigtig rolle for borgerne
- at byerne er forskellige mht. borgernes præferencer, økonomi og uddannelse
- at hverdagslivets behov sjældent opfyldes alene i byen man bor i - byerne indgår i et større netværk
- at de fleste byer primært fungerer som bosætningsbyer
- at kun få byer spiller en væsentlig rolle som fuldt dækkende serviceby
- at kun få byer har oplandskabende funktioner i form af væsentlige kultur-, erhvervs-, eller servicetilbud
- at udviklingen generelt har været gunstige for byerne syd for fjorden end nord for
- at brugen af Aalborg er udtalt - især hvad angår de ting, der ikke udbydes lokalt (arbejde, udvalgsvarerhandel, kultur og andre byfunktioner)
- at langt de fleste er tilfredse med Aalborg og byens tilbud
- at langt hovedparten af borgerne i oplandsbyerne foretrækker at handle i City Syd (Aalborgs aflastningscenter) frem for Midtbyen

Kilde: Aalborg kommune (2008): Bylivsanalyse.

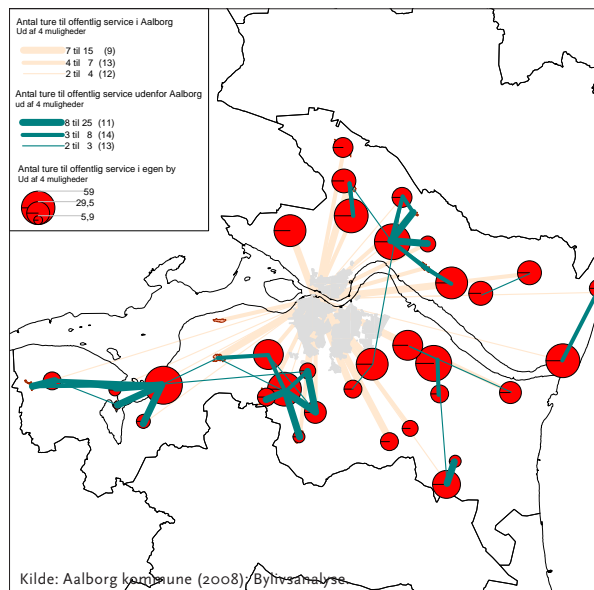

Indkøbsture, baseret på 1.100 interviews.

Daglig- og udvalgsvarer. De lyse streger angiver antal indkøbsture til Aalborg, mens de mørke angiver indkøbsture i oplandet. Bemærk, at stregerne i de to kategorier har forskellig vægt. Fx er der to ens streger ud af Hou, men de dækker over 18-27 ture mod Aalborg og 5-11 ture mod Hals.

Størrelsen på de røde boller beskriver hvor mange ture efter offentlig service, der holder sig inden for egen by. Idet der er tale om absolutte tal, får de store byer (med 40 gennemførte interviews) store boller og små byer (med 20 gennemførte interviews) små boller.

Langt de fleste borgere handler dagligvarer lokalt, hvis det er muligt, og ellers i den nærmeste større by. Helt modsat er det sig med udvalgsvarerindkøb, som er meget centraliseret og hvor Nibe, Vodskov og Svenstrup og til dels Hals er centre i ret store handelsoplande. Det sydøstlige område ikke har et sådant center. Derfor er det næsten udelukkende orienteret mod Aalborg. Blot 20 % af borgerne uden for Aalborg handler dagligvarer i Aalborg, mens mere end 70 % handler udvalgsvarer i Aalborg.

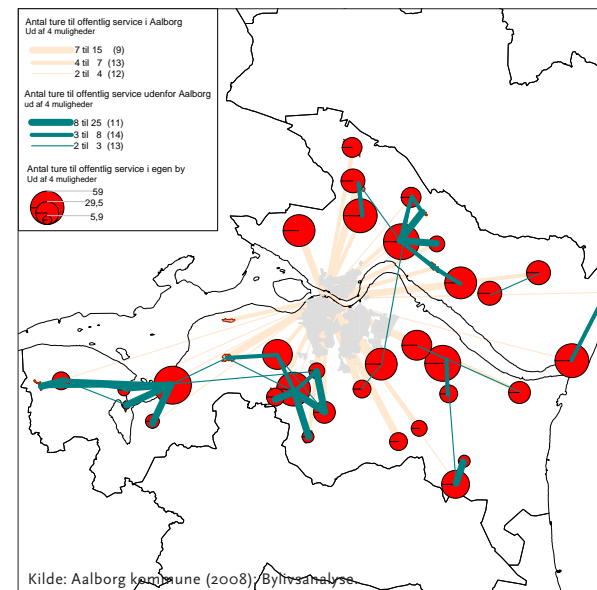

Ture til offentlig service, baseret på 1.100 interviews.

Strejtykkelserne for ture mod Aalborg og ture i oplandet er stort set sammenlignelige.

Størrelsen på de røde boller beskriver hvor mange ture efter offentlig service, der holder sig inden for egen by. Idet der er tale om absolutte tal, får de store byer (med 40 gennemførte interviews) store boller og små byer (med 20 gennemførte interviews) små boller.

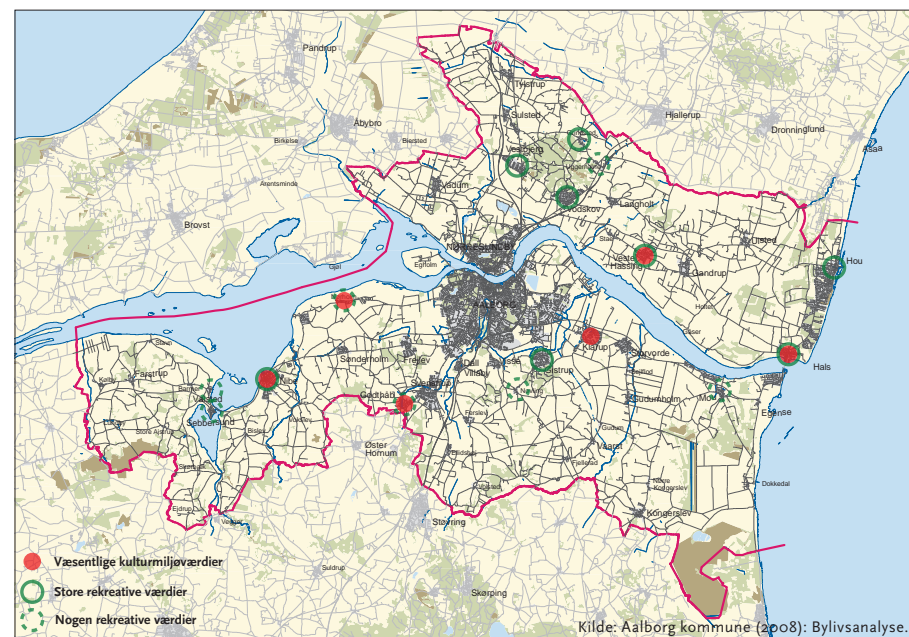
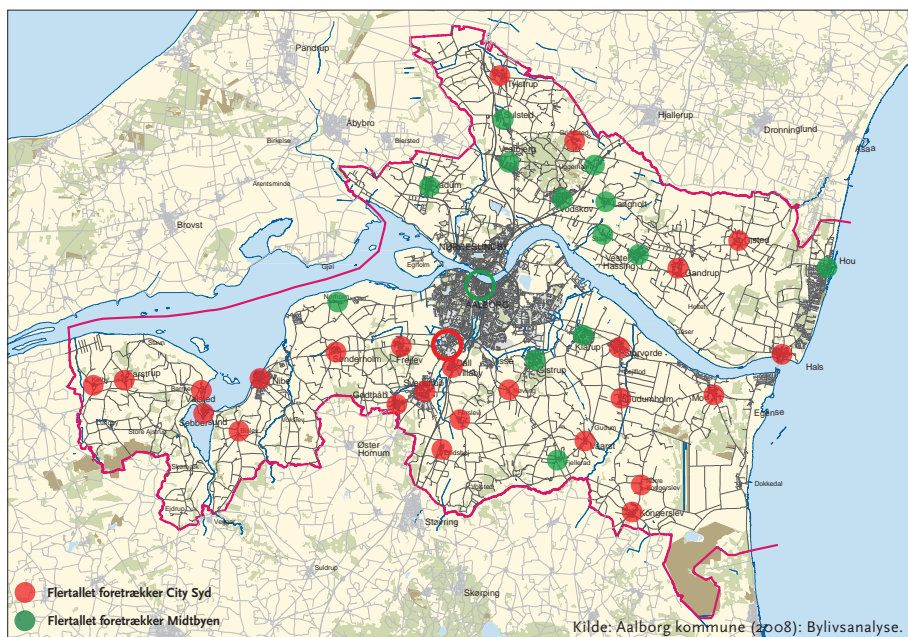
Skoler og børnepasning benyttes i udpræget grad lokalt, hvilket også gælder for biblioteksfunktionen, men med den tilføjelse at der også er en udstrakt brug af de større biblioteker i Nibe, Svenstrup, Vodskov og Hals, samt i mindre grad Storvorde.

Ture til fritidsaktiviteter, baseret på 1.100 interviews.

Strejtykkelserne for ture mod Aalborg har næsten dobbelt vægt i forhold til stregerne for ture i oplandet.

Størrelsen på de røde boller beskriver hvor mange ture efter fritidsaktiviteter, der holder sig inden for egen by. Idet der er tale om absolutte tal, får de store byer (med 40 gennemførte interviews) store boller og små byer (med 20 gennemførte interviews) små boller.

Det regionale liv

Aalborgs betydning for oplandsbyerne og resten af regionen er mangesidet og ganske vidtgående. Generelt kan det siges, at jo kortere afstand til Aalborg, jo hyppigere har borgerne gøremål i Aalborg. Det i særklasse mest udbredte gøremål i Aalborg er shopping, men kulturaktiviteter og cafelivet drager også mange.

Det regionale liv - forstået som de gøremål og aktiviteter, der udføres i Aalborg - er stort set ens for alle oplandsbyer, idet forskellene skal findes i detaljen og i hvilket centerområde, der foretrækkes.

Af de fire centerområder foretrækker mere end halvdelen City Syd, og næsten en tredjedel foretrækker Midtbyen, mens Bouet og Nørresundby tilsyneladende ikke spiller den store rolle. Næsten dobbelt så mange

foretrækker City Syd frem for Aalborg Midtby som shoppingområde. Nordenfjords er dette forhold mere ligeligt, og således er orienteringen mod City Syd så meget større søndenfjords.

Der tegnes et ganske tydeligt billede af, hvilket center der foretrækkes af flertallet i den enkelte oplandsby.

Byernes fysiske kvaliteter

Byernes forskellighed kommer i høj grad til udtryk ved, hvilke fysiske kvaliteter - og kombinationen af kvaliteter - ved byen der (kan) fremhæves.

Beliggenhed er vigtig, og for nogle - primært mindre - byer er en naturskøn beliggenhed om ikke den eneste, så dog den i særklasse mest fremhævede kvalitet. Ligeledes kan et velbevaret landsbymiljø være et ganske væsentligt potentiale for mindre byer og landsbyer.

Analysematerialet danner grundlag for at markere, at nogle byer har væsentlige kulturmiljøværdier i et omfang og kvalitet, som ikke findes i andre byer.

Tilsvarende er der med udgangspunkt i beskrivelserne af naturkvaliteter og landskabsværdier og telefoninterviewenes udsagn vedrørende beliggenhed afsæt

til at markere hvilke byer, som især har nærhed til rekreative værdier.